

Запомните! Z pamatujte si!

Как у тебя дела?	Jak se máš?
Как у вас дела?	Jak se máte?
Как дела?	Jak se máš/máte? Jak to jde? Jak je?
У меня всё хорошо.	Mám se dobře.
Так себе.	Ujde to.
У Виктора дела хорошо.	Viktor se má dobře.
У меня всё нормально.	Všechno je v pořádku.
У меня всё плохо.	Mám se špatně.
У меня дела отлично, как обычно.	Mám se skvěle, jako obvykle.
У меня тоже не очень хорошо.	Také se nemám nic moc.
У меня всё отлично.	Daří se mi skvěle. Mám se výborně.
У Ивана большая семья.	Ivan má velkou rodinu.
Доброе утро.	Dobré ráno.
С добрым утром.	Dobré ráno.
Добрый вечер.	Dobrý večer.
Пока.	Ahoj. (při loučení)
Какая красивая!	Jak je ale hezká! Ta je ale nádherná!

Часть Б

Как у тебя дела?

Přečtěte si následující dialogy, poté si je poslechněte na nahrávce:

039 L02_A02

I.

Анна с Максимом в парке. Максим – друг Анны. Анна русская, она из России. Максим украинец, он с Украины.

- М: Привет, Анна! Как дела?
А: Максим! Это ты? Привет! У меня всё хорошо. А у тебя?
М: У меня тоже всё отлично. Вот моя новая собака.
А: Какая красивая! Как зовут твою собаку?
М: Собаку зовут Жучка. А где твой кот Матроскин?
А: Матроскин дома. Он там с Иваном.

040 L02_A03

II.

Виктор с Борисом на улице. Борис – знакомый Виктора. Борис из Москвы. Сестра Бориса в Праге.

- В: Привет, Борис! Как у тебя дела?
Б: Привет, Виктор! Так себе. А у тебя?
В: Ну, хорошо. А как сестра?
Б: Всё нормально. Она в Праге.
В: Привет от меня!
Б: Спасибо. Пока!
В: Пока!

2

Výklad:

1. Фраза **Как дела?** je zkrácená podoba otázky **Как идут ваши/твои дела?**, tedy **Jak se máš/Jak se máte?**
2. Slovní spojení **Какая красивая!** se do češtiny překládá jako **Jaká je nádherná! Jak je ale hezký!** (z kontextu – pes). V ruštině je slovo pes – собака ženského rodu.
3. Z pamatujte si, že Rusové při oslovení zpravidla nepoužívají 5. pád. Při pozdravu či volání je běžný 1. pád: **Привет, Анна! Здравствуй, Борис!**

Pamatujte:

КАК У ТЕБЯ/ВАС ДЕЛА?

Jak se máš/máte?

1. Přečtěte si následující krátké dialogy a zapamatujte si možné odpovědi na otázku *Как дела?*:

- a) Здравствуй! Как дела? Здравствуй! Всё отлично. А у тебя?
У меня всё хорошо.
- б) Добрый день! Как у вас дела? Здравствуйте! У меня дела отлично, как обычно. А у вас?
Так себе.
- в) Привет, Маша? Как у тебя дела? Привет, Костя! У меня всё плохо. А у тебя?
У меня тоже не очень хорошо.

Podstatná jména rodu mužského zakončená na tvrdou souhlásku v jednotném čísle

Ačkoli jsme se ještě neseznámili s jednotlivými vzory skloňování podstatných jmen, všimněte si, že koncovky mužského rodu jednotného čísla zakončené na tvrdou souhlásku jsou při skloňování jednodušší než v češtině.

Pozorně si projděte uvedenou tabulku a zapamatujte si, že u podstatných jmen životných se shoduje 2. a 4. **pád**, zatímco u neživotných podstatných jmen se shoduje 1. a 4. **pád**. Ostatní koncovky jsou totožné.

Pád:	1.	2.	3.	4.	6.	7.
životné:	Максiм	Максiма	Максiму	Максiма	о Максiме	Максiмом
неживотné:	дом	дóма	дóму	дом	о дóме	дóмом

2. Vyskloňujte následující podstatná jména v jednotném čísle podle výše uvedené tabulky. Všechna slova jsou mužského rodu a v jednotném čísle mají stálý přízvuk. Rozlišujte podstatná jména životná a neživotná:

Марк, гóрод, Максiм, друг, Вiктор, март, Ивiн, парк;

3. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru:

1. К + 3. р. (брат, внук, Стас, дом, Вацлав, друг) 2. Без + 2. р. (банк, брат, гóрод, журнал, Марк, Вiктор) 3. В + 6. р. (гóрод, дом, журнал, том, март, парк) 4. С + 7. р. (журнал, банк, Марк, друг, Максiм, внук) 5. Из + 2. р. (банк, том, дом, гóрод, парк, журнал) 6. О + 6. р. (парк, журнал, Пётр, Максiм, том, гóрод).

Vázání slov v řeči

Pozorně si přečtěte následující pravidla a několikrát po sobě si poslechněte nahrávku s uvedenými příklady!

041 L02_A04

1. Vázání předložky s následujícím slovem začínajícím na samohlásku:

в:	в Острáве, в Áфрике, в áрмии, в Ёндии, в Áльпах
из:	из Острáвы, из Áфрики, из áрмии, из Ёндии, из Альп
к:	к Острáве, к Áфрике, к áрмии, к Ёндии, к Áльпам
от:	от Острáвы, от Áфрики, от áрмии, от Ёндии, от Альп
с:	с Острáвой, с Áфрикой, с áрмией, с Ёндией, с Áльпами
об:	об Острáве, об Áфрике, об áрмии, об Ёндии, об Áльпах

2

Pamatujte:

Předložky **в, из, об**, po kterých následuje slovo začínající samohláskou, **neztrácejí** svoji znělost!

пř.: в áрмии [várm'ii], из Áфрики [izáfr'ik'i], об Áфрике [л báfr'ikъ]

Pro předložky **от, об** platí pravidla „pozice ruského o před přízvukem“!

пř.: от Áфрики [л táfr'ik'i], об Áльпах [л báл'pъch]

Pro všechny předložky platí: následuje-li za předložkou slovo, které začíná na ruské měkké **и**, vyslovuje se toto **и** jako **ы**:

пř.: об Ёндии [л báнд'ii], от Ёгоря [л тiгъг'ъ]

2. Váží se i taková sousední slova, kdy jedno končí samohláskou a druhé samohláskou začíná – př.: máма Ивiна, пiпа Ёгоря; pokud se však jedná o dvě sousední slova, kdy první končí souhláskou a druhé souhláskou začíná, vázání je velmi oslabeno – př.: сóрок дóлларов, друг Максiма

4. Sami si několikrát přečtěte následující spojení s předložkami. Dbejte na správnou výslovnost. Poté si poslechněte nahrávku a ověřte si správnost výslovnosti:

042 L02_A05

s Ivánom, ot Ýgorja, ot Ánny, v Áfriке, v институте, об Ивáne, к Áнне, к Украйне, об Австралийи, об Ирине, от иконы

Часть В

У Ивána большáя семья

1. Přečtěte si následující krátký text, poté si poslechněte nahrávku. Věnujte pozornost větám s předložkou y:

043 L02_A06

У Ивána большáя семья. У Ивána папа Виктор, máма Лена и сестра Áнна. У Áнны хорóший друг Максím. У Максíма нóвая собака Жучка. А у Áнны кот Матроскин. А какáя семья у вас?

Sloveso mít v ruském jazyce

vazba y + 2. p. podstatného jména či osobního zájmena

V ruštině jsou v hojně míře zastoupeny věty s předložkovou vazbou y + podstatné jméno či osobní zájmeno ve 2. pádu. Takovým větám v češtině odpovídají věty se slovesem MÍT (vlastnit). Pozorně si přečtěte následující příklady:

У нас кот Матроскин.	Мáme kocoura Matroskina.
У вас кошка Машка.	Мáte kočku Mašku.
У Максíма нóвый журнал.	Maxim má nový časopis.
У сына тóлько старý том.	Syn má pouze starý díl.
У Áнны крóна.	Anna má korunu.
У Максíма собака Жучка.	Maxim má psa Žučku.

V ruštině ale existují i takové věty, které jsou dobře známy i v češtině. Pozor ale na změnu v ruském slovosledu:

Максím у вас.	Maxim je u vás.
Галина у нас.	Galina je u nás.
Он у Максíма.	On je u Maxima.
Мы у Áнны.	My jsme u Anny.

2. Doplňte do textu slova uvedená v závorce (neznámá slova pouze přečtěte, nepřekládejte je):

(вас, нас, Максíма, Пётера, Виктора, Мάρка, тебя, Вацлава)

- У собака Жучка.
- У кошка Машка.
- У нóвый журнал.
- У сто крон.
- У нашего котá красíвые глаза.
- У нóвый дом.
- У нóвая машина.
- У внук Дíма.

3. Doplňte podstatná jména mužského rodu ve druhém pádu. Věty přeložte:

- У (внук)..... кот Барсик.
- У (Ивán) красíвый сад.
- У (брат) две крóны.
- У (Стас) нóвая собака.
- У (друг) большáя семья.
- У (Пётер) máма Галина.
- У (сын) друг Степán.
- У (Алексáндр) мнóго проблем.

4. Z následujících slov sestavte jednoduché věty. Použijte vazbu y + podst. jm. Poté poslouchejte, opakujte po nahrávce:

Марк, дом → У Мάρка дом.

044 L02_A07

- Максím, машина
- Ивán, внук
- Виктор, кот
- Вацлав, том
- Пётер, собака
- Стас, кошка

5. V několika větách řekněte, kdo co má. Použijte vazbu y + podst. jm./osobní zájmeno. Nezapomeňte, že po předložce y musí následovat buď podstatné jméno, nebo zájmeno ve 2. pádu!

- У тебя ...
- У нас ...
- У вас ...
- У Максíма/Пётера/Виктора ...

Naučte se následující pozdravy:

Доброе утро!	Dobré ráno!
С добрым утром!	Dobry večer!
Добрый вечер!	Dobrou noc
Спокойной ночи!	

6. Doplňte pozdrav podle časového údaje; použijte fráze, uvedené v závorce (доброе утро, с добрым утром, добрый день, добрый вечер, спокойной ночи):

13:00, Галина!	19:00, Иван!
21:00, Максим!	12:00, Вацлав!
15:00, Лена!	10:00, Анна!
09:00, Виктор!	22:00, Мария!

Všimněte si, že oslovujeme 1. pádem!

045 L02_A08

Sloveso jmenovat se

Pamatujte:

Vazba **Как вас зовут?** se pojí vždy s 2. pádem. Některá zájmena ve 2. pádu už znáte, další se naučte. Přečtete si a poslechněte následující příklady, věnujte pozornost osobním zájmenům ve 2. pádu:

Меня зовут Виктор.	Jmenuji se Viktor.
Как тебя зовут?	Jak se jmenuješ?
Как его зовут?	Jak se jmenuje (on)?
Как её зовут?	Jak se jmenuje (ona)?
Нас зовут Поповы.	Jmenujeme se Popovovi.
А как вас зовут?	Jak se jmenujete?
Как их зовут?	Jak se jmenují? (pro všechny rody)

7. Tvořte věty podle vzoru. Poté opakuje po nahrávce:

046 L02_A09

Вот мой сын Степан. → Его зовут Степан.

- Вот моя сестра Наташа.
- Вот семья Поповых.
- Вот брат Егор.
- Вот собака Жучка.
- Вот мы, Орловы.
- Вот кот Матроскин.
- Вот чешка Ёва.
- Вот наш внук Стас.
- Вот семья Ивановых.
- Вот словачка Мария.

Skloňování zájmen наш/наш, ваш/ваш (mužský rod)

1.	наш	ваш
2.	нашего	вашего
3.	нашему	вашему
4.	наш/нашего	ваш/вашего
6.	о нашем	о вашем
7.	нашим	вашим

Pamatujte:

- Ve tvarech 2. pádu (a 4. pádu u životných podst. jmen) **нашего, вашего** se ruské **г** čte jako **v** [náš'vŭ], [váš'vŭ], stejně tak jako 2. pád osobního zájmena он – egó [jivó].
- U životných podstatných jmen se **2. р. = 4. р.**, u jmen neživotných se shoduje **1. р. = 4. р.!**

8. Doplňte správný tvar zájmen **наш** a **ваш** podle vzoru:

*к сыну и брату → к **нашему** сыну и **вашему** брату*

- без брата и сына 2 в томе и журнале 3. из парка и дома 4. в городе и доме 5. с сыном и братом 6. о томе и журнале 7. к другу и внуку 8. без сына и внука 9. из города и дома 10. с городом и парком 11. к внуку и брату 12. из дома и парка 13. с журналом и томом 14. о доме и городе

Skloňování podstatných jmen rodu ženského zakončených na -a v jednotném čísle

1.	2.	3.	4.	6.	7.
шкóла	шкóлы	шкóле	шкóлу	о шкóле	шкóлой
собáка	собáки	собáке	собáку	о собáке	собáкой

Nezapomeňte, že se po ruských písmenech **к, г, х** píše pouze **и!**

7. Následující slova vyskloňujte podle uvedeného vzoru:

кни́га, ба́бушка, маши́на, ко́шка, Аме́рика, кро́на, че́шка

8. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru:

1. К + 3. р. (сестра, девушка, внучка, Катя, Нина) 2. Без + 2. р. (сумка, собака, дочка, кошка, корона) 3. В + 6. р. (Прага, машина, Москва, страна, книга) 4. С + 7. р. (кошка, Галина, девушка, бабушка, книга) 5. Из + 2. р. (машина, Москва, книга, школа, Прага) 6. О + 6. р. (корона, Нина, мама, Прага, кошка).

9. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru:

1. Виктор – учитель (литература). 2. В (Прага) много туристов. 3. Вчера мы были у (бабушка). 4. Мама дала сыну (конфета). 5. В (сумка) новый журнал. 6. Вы уже видели (Мама) и (девушка Нина)? 7. Они́ долго говорили о (проблема). 8. Молодой человек сидел на (скамейка). 9. В театре они́ были с (друга). 10. Как зовут (медсестра)?

Часть В

Наш или наша?

1. Прочтите si následující věty a napište je psací azbukou. Poté si je poslechněte na nahrávce a znovu přečtěte:

054 L03_A08

Наша дочка хорошо знает Прагу. У нашей дочки наша собака Жучка. Наш сын читает книги. Наша бабушка Галина в Москве. Из Москвы тоже ваш друг Борис. Но ваша подруга Джулия из Америки. Ваш друг Максим с Украины? Да, наш друг с Украины.

Но ваша подруга из Праги. Кто это? Это наша Анна. Подруга нашей Анны – Ирина. Она в школе. В нашей школе тоже сын Анны. Имя сына Анны – Пётр. У нашего Петра собака Шарик. Шарик большой, а наша кошка маленькая.

Skloňování zájmen наша/наше, ваша/ваše (ženský rod)

1.	на́ша	ва́ша
2.	на́шей	ва́шей
3.	на́шей	ва́шей
4.	на́шу	ва́шу
6.	о на́шей	о ва́шей
7.	на́шей	ва́шей

2. Doplňte správný tvar zájmen наша a ваша podle vzoru:

к дочке и сестре → к **на́шей** дочке и **ва́шей** сестре

1. с школой и машиной 2. без собаки и кошки 3. о Москве и Праге 4. к сестре и внучке 5. в машине и школе 6. без улицы и страны 7. в Праге и Москве 8. с короной и копеечкой 9. о маме и бабушке 10. к собаке и кошке 11. из школы и машины 12. с внучкой и бабушкой 13. о копейке и короне 14. к сестре и маме

3. Odpovídejte na otázky podle vzoru:

С кем? – (наша Нина) → С **на́шей** Ниной.

1. О ком? – (наша сестра) 2. Без кого? – (ваша бабушка) 3. Кому? – (наша мама) 4. С кем? – (ваша дочка) 5. Кому? – (наша собака) 6. О ком? – (ваша Мария) 7. С кем? – (наша внучка Анна) 8. Без кого? – (ваша кошка Машка)

4. Zopakujte si skloňování podst. jmen rodu muž. a přivlast. zájmen наш, ваш. Odpovídejte na otázky podle vzoru:

С кем? – (наш Максим) → С **на́шим** Максимом.

1. Кому? – (ваш сын) 2. О чём? – (наш театр) 3. С кем? – (ваш внук) 4. Без чего? – (наш ноутбук) 5. О ком? – (ваш сын) 6. Кому? – (наш Марк) 7. К чему? – (ваш клуб) 8. Без кого? – (наш брат Вацлав) 9. О чём? – (ваш город) 10. Без кого? – (наш Виктор) 11. С чем? – (ваш журнал) 12. С кем? – (наш друг Стас) 13. О ком? – (ваш Иван) 14. Без чего? – (наш комплимент)